

Särskilt om företagsbeskattning

7.1 Inledning

Syftet med detta kapitel är att ge en samlad bild av området företagsbeskattning, eller inkomst av näringsverksamhet som är den skattemässiga termen. Dessutom ges en övergripande beskrivning av den svenska företagsstrukturen.

Den statliga inkomstskatten för juridiska personer, populärt kallad bolagsskatten, hänförs till skatt på kapital och beskrivs översiktligt även i kapitel 5. Övriga skatter på inkomster av näringsverksamhet är hänförliga till skatt på arbete. Uppgifter om dessa skatter finns även i kapitel 4.

Under årens lopp har företagsbeskattningen genomgått ett antal förändringar vad gäller företagets möjligheter att själva reglera sitt skattemässiga resultat genom att göra olika typer av reserveringar. I och med skattereformen 1990/91 renodlades företagsbeskattningen så till vida att ett flertal reserveringsmöjligheter ändrades eller togs bort samtidigt som skattesatsen för bolag sänktes (se vidare avsnitt 7.4.1). För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag varierar skattesatsen beroende på den enskilde individens kommunalskatt och övriga inkomster. Detta behandlas närmare i kapitel 4. Expansionsmedel beskrivs närmare i avsnitt 7.5.3 och räntefördelning i avsnitt 7.5.4.

7.2 Grundläggande principer

7.2.1 Det bokföringsmässiga resultatet utgångspunkten

En grundläggande princip inom företagsbeskattningen är att det skattemässiga resultatet utgår ifrån företagets bokföringsmässiga resultat. Detta resultat utgör utgångspunkten för beskattningen och resultaten påverkas endast av vissa skattemässiga justeringar. Ytterligare en koppling mellan beskattning och redovisning är det krav som finns att vissa skattemässiga reserveringar endast godtas om avsättningen har gjorts i räkenskaperna.

Den ursprungliga reserveringsmöjligheten som fanns efter skattereformen, skat-

teutjämningsreserven, även kallad SURV, togs bort från och med 1995 års taxering och ersattes med periodiseringsfonder (se vidare avsnitten 7.4.6 och 7.5.5).

En annan princip som upprätthålls inom företagsbeskattningen är att den i möjligaste mån ska var neutral i förhållande till den företagsform som verksamheten bedrivs i.

7.2.2 Kvittning och rullning

Förlustutjämning sker i ett rullande system som innebär att underskott i en förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet får dras av vid beräkningen av inkomsten av samma förvärvskälla närmast följande beskattningsår. All inkomst av näringsverksamhet som bedrivs av en skattskyldig hänförs med några få undantag till en enda förvärvskälla. Kvittningssystemet innebär att underskottsavdrag rullas vidare från ett beskattningsår till nästa till dess full kvittning uppnåtts. Det underskott som fastställs vid en taxering kan på så sätt bestå av ackumulerade underskott från flera beskattningsår, samtidigt som ett redovisat överskott kan ha reducerats av tidigare års underskott. Nedan ges ett exempel på hur ett underskott rullas vidare till dess ett överskott uppstår.

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Verksamhetens resultat					
aktuellt år	-100	-50	50	200	300
Inrullat underskott	-	-100	-150	-100	-
Redovisat (ackumulerat) underskott	-100	-150	-100	-	-
Redovisat överskott	-	-	-	100	300

År 1 uppstår ett underskott på 100 i förvärvskällan. Detta underskott rullas vidare till år 2. Även år 2 medför ett underskott på 50. Det ackumulerade underskottet om 150 rullas vidare till år 3. År 3 uppstår ett överskott på 50 som får kvittas mot tidigare års underskott. Det återstående underskottet om 100 rullas vidare till år 4. År 4 ger verksamheten ett överskott på

200. Detta överskott får kvittas mot det inrullande underskottet, vilket innebär att det skattemässiga resultatet uppgår till 100 samtidigt som tidigare års förluster utjämnas. År 5 redovisas ett överskott på 300 som inte påverkas av tidigare års resultat. Det finns vissa undantag från regeln om att underskott endast får kvittas mot överskott inom samma förvärvskälla. Ett av dessa undantag är nystartad verksamhet, där underskott de fem första åren får kvittas mot tjänsteinkomster. Ett annat undantag är underskott av konstnärlig och litterär verksamhet som också får kvittas mot tjänsteinkomster. Ingen tidsbegränsning gäller dock för kvittning av underskott i

sådan verksamhet. Underskott som finns kvar när en förvärvskälla upphör behandlas som en realisationsförlust, vilken får kvittas mot andra kapitalinkomster.

7.3 Företagsstrukturen i Sverige

7.3.1 Företagens storlek

För att närmare beskriva svensk företagsstruktur och dess sammansättning görs en indelning av företag efter antalet anställda. I 7.1 Tabell ingår samtliga aktiva fysiska och juridiska personer, uppdelade efter antal anställda.

7.1 Tabell

Antal företag fördelade efter storlek (antalet anställda), 1994, 1997-2002
Number of enterprises according to size (number of employees), 1994, 1997-2002

Antal anställda Number of employees	1994	1997	1998	1999	2000	2001	2002
0	365 200	596 304	607 639	588 720	601 522	613 428	628 033
1-4	133 211	134 221	140 368	144 829	146 498	147 783	145 792
5-9	27 805	30 551	31 309	31 773	33 058	33 435	33 558
10-19	13 954	15 656	16 105	16 587	17 469	17 768	17 811
20-49	7 886	8 899	9 075	9 462	10 010	10 409	10 646
50-99	2 439	2 788	2 834	2 878	3 002	3 175	3 210
100-199	1 202	1 319	1 332	1 377	1 432	1 495	1 527
200-499	821	847	857	882	911	895	935
500-	772	800	818	830	831	863	846
Summa (Total)	553 290	791 385	810 337	797 338	814 733	829 251	842 358

Anm: Tabellen avser aktiva företag. Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet företag 1997 beror till stor del på ändrade regler för mervärdesskatteregistrering¹.

Källa: Statistiska centralbyrån, centrala företags- och arbetsställeregistret

Av den totala arbetskraften i företag som bedriver affärsmässig verksamhet är 52 procent anställda i företag med minst 500 anställda, 13 procent är anställda i företag med mellan 100 och 499 anställda medan 34 procent arbetar i företag med mellan 1 och 99 anställda. Andelen anställda i de största företagen har därmed minskat. 1994 arbetade 58 procent i företag med minst 500 anställda och 30 procent i företag med mellan 1 och 99 anställda.²

Av den totala arbetskraften driver cirka 8 procent företag, antingen som ensamföretagare eller som arbetsgivare. Detta är en högre andel än övriga skandinaviska länder, men betydligt lägre än vad som är

fallet i många central- och sydeuropeiska länder. I Italien, som med europeiska mått har en hög andel egenföretagare, bedrev 19 procent av arbetskraften egen verksamhet 1999.³

7.3.2 Internationella företag och hemmamarknadsföretag

Företag i Sverige kan antingen räknas som hemmamarknadsföretag eller som internationella företag. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) övertog 2001 statistikansvaret för området internationella företag av NUTEK. Av myndigheternas strukturstudier av näringslivet i Sverige framgår att endast 2,7 procent av

¹ Före 1997 momsregisterades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registeras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

² Beräkning efter uppgifter ur Statistiska centralbyråns centrala företags- och arbetsställeregister.

³ Rapport från Näringsdepartementet, Benchmarking av näringspolitiken 2001, Ds 2001:20

företagen i Sverige kan räknas som internationella⁴. Den genomsnittliga storleken hos de internationella företagen är dock större än hos hemmamarknadsföretagen. Exempelvis är 78 procent av samtliga företag med mer än 250 anställda i Sverige att räkna som internationella. Det medför att de internationella företagens andel av samtliga anställda i näringslivet uppgår till 47 procent. Nästan två tredjedelar av de internationella företagen är svenskägda och drygt en tredjedel utlandsägda⁵.

På grund av skillnader i beräkningssätt är det svårt att jämföra andelen internationella företag över tiden. Man kan dock konstatera att de utlandsägda internationella företagen har ökat snabbare i antal mellan 1999 och 2000 än motsvarande svenskägda företag, en ökning med 30 procent för de utlandsägda jämfört med 7 procent för de svenskägda. Utslaget på en

fyraårsperiod så blir dock skillnaden i ökningstakt betydligt mindre, en ökning med 67 procent för de utlandsägda jämfört med 59 procent för de svenskägda. Tittar man på antalet anställda i de internationella företagen är skillnaden i ökningstakt mellan de svenskägda och de utlandsägda betydligt större. Antalet anställda i svenskägda internationella företag har mellan 1999 och 2000 minskat med 5 procent och antalet anställda i utlandsägda företag har under samma tid ökat med 12 procent. Mellan 1996 och 2000 har antalet anställda i svenskägda internationella företag ökat med 4 procent, vilket kan jämföras med 56 procent för antalet anställda i utlandsägda företag.

De internationella företagen stod 2000 för 54 procent av näringslivets totala omsättning i Sverige och för 92 procent av den totala exporten från Sverige.⁶

7.2 Tabell

Näringslivet fördelat på internationella företag och hemmamarknadsföretag 1996, 1999 och 2000

Total business sector by international enterprises and domestic enterprises 1996, 1999 and 2000

	1996		1999		2000	
	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share
Antal företag (Number of enterprises)						
Näringslivet totalt (<i>Total business sector</i>)	265 803	100,0	501 061	100,0	526 816	100,0
Internationella företag (<i>International enterprises</i>)	8 912	3,4	12 635	2,5	14 434	2,7
därav svenska (<i>of which Swedish owned</i>)	5 841	2,2	8 681	1,7	9 297	1,8
därav utlandsägda (<i>of which foreign owned</i>)	3 071	1,2	3 954	0,8	5 137	1,0
Hemmamarknadsföretag (<i>Domestic enterprises</i>)	256 891	96,6	488 426	97,5	512 382	97,3
Antal anställda (Number of employees)						
Anställda i näringslivet totalt (<i>Employees in total business sector</i>)	1 899 022	100,0	2 171 485	100,0	2 256 843	100,0
Anställda i internationella företag (<i>Employees in international enterprises</i>)	880 496	46,4	1 029 149	47,4	1 048 770	46,5
därav svenska (<i>of which Swedish owned</i>)	617 201	32,5	663 525	30,6	639 102	28,3
därav utlandsägda (<i>of which foreign owned</i>)	263 295	13,9	365 624	16,8	409 668	18,2
Anställda i hemmamarknadsföretag (<i>Employees in domestic enterprises</i>)	1 018 526	53,6	1 142 336	52,6	1 208 073	53,5

Anm: Internationella företag är sådana företag som har bolag i minst två länder. Ett företag definieras som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Alla företag som inte definieras som utlandsägda räknas som svenskägda företag. Hemmamarknadsföretag består av svenskägda företag utan dotterbolag i utlandet. Med näringslivet avses i den här tabellen alla företag exklusive finansiella företag som har tillstånd av Finansinspektionen att bedriva finansiell verksamhet. Avseende 1996 ingår dock inte enskilda näringsidkare, vilket förklarar den stora skillnaden i antal företag mellan 1996 och 1999

Källa: 1996: NUTEK, Strukturstudie i näringslivet 1996, Nv 16 SM 9901; 1999: ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 1999, S2002:002

⁴ I NUTEKs och ITPS undersökningar räknas företag som har bolag i minst två länder som internationella företag.

⁵ Ett företag räknas som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Internationella företag som inte är utlandsägda räknas som svenskägda företag.

⁶ ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 2000, S2003:002.

7.3.3 Olika företagsformer

Näringsverksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. Inkomst av näringsverksamhet beskattas på olika sätt beroende på om den skattskyldige är fysisk person, dödsbo eller juridisk person. All verksamhet som bedrivs av juridiska personer hänförs till inkomst av näringsverksamhet och den juridiska personen är skattesubjekt och beskattas själv för inkomsten. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag och Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som civilrättsligt är juridiska personer, är det dock delägarna i bolaget som beskattas för näringsverksamhetens resultat. EEIG är en företagsform inom Europeiska unionen (EU). En EEIG kan närmast liknas vid ett handelsbolag över nationsgränserna. Näringsverksamhet bedrivna av fysisk person, även kallad en-

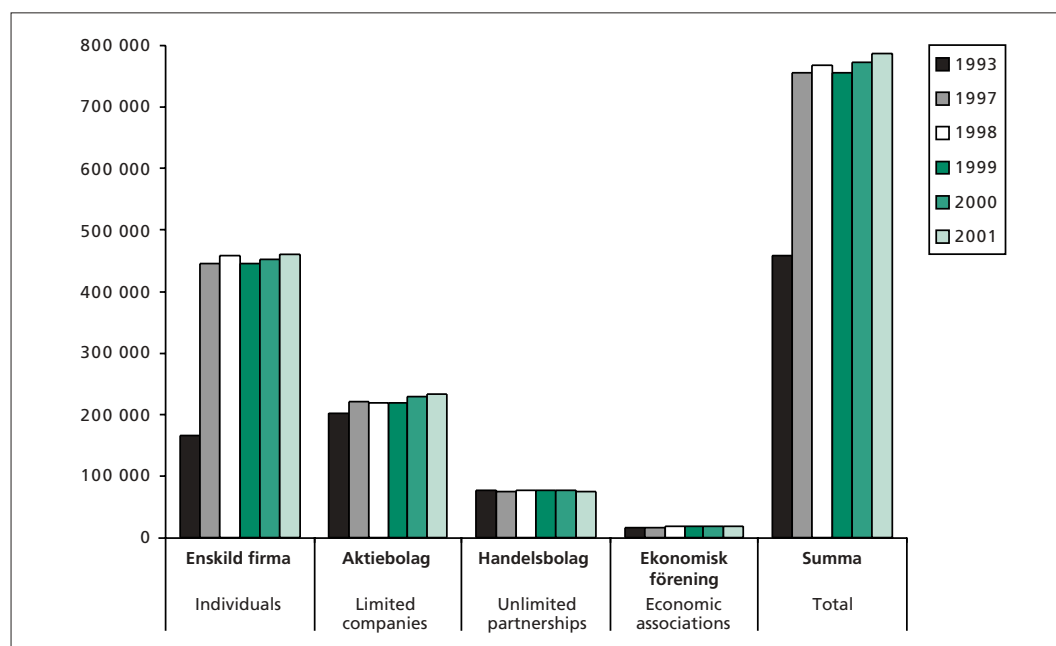
skild näringsverksamhet eller enskild firma, innebär att verksamheten bedrivs av fysisk person i eget namn. Den fysiska personen är skattesubjekt för den enskilda näringsverksamheten och redovisar dess inkomster tillsammans med sina övriga inkomster.

De vanligast förekommande företagsformerna i Sverige är enskild firma, aktiebolag, handelsbolag och ekonomisk förening.

Såsom framgår av 7.3 Diagram är de enskilda firmorna och aktiebolagen de klart dominerande företagsformerna, sett till antalet företag. Antalet aktiva företag⁷ har varit relativt konstant de senaste åren. Den stora ökningen av antalet företag som bedrivs som enskild näringsverksamhet beror till övervägande del på att nya regler för registrering för mervärdesskatt infördes 1997⁸. Det exakta antalet företag finns i tabellbilagan (7.20 Tabell).

7.3 Diagram

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993, 1997-2001
Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993, 1997-2001

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet enskilda firmor mellan 1993 och 1997 beror på att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (7.20 Tabell).

Källa: Statistiska centralbyrån, centrala företags- och arbetsställeregistret

Vad gäller ekonomisk aktivitet är aktiebolagen helt dominerande och svarar för närmare 90 procent av den totala omsättningen inom området näringsverksamhet.

Enskild näringsverksamhet, handelsbolag och ekonomiska föreningar svarar tillsammans för mindre än sex procent av omsättningen.

⁷ Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

⁸ Före 1997 momsregistrerades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

7.4 Tabell

Total omsättning per företagsform 1998-2002 enligt lämnade momsdeklarationer, mdkr och procent

Total turnover per legal form of enterprise 1998-2002 on the basis of VAT tax returns, BSEK and percent

Företagsform Legal form	1998		1999		2000		2001		2002	
	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share
Enskild näringsverksamhet (Individuals)	49,2	1,2	59,1	1,3	87,4	1,8	91,2	1,7	94,8	1,8
Aktiebolag (Limited companies)	3 732,4	89,5	3 952,1	89,3	4 384,7	88,0	4 663,5	88,6	4 751,0	88,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	89,7	2,2	87,4	2,0	115,1	2,3	109,8	2,1	109,7	2,0
Ekonomisk föreningar (Economic associations)	100,1	2,4	103,5	2,3	99,9	2,0	91,3	1,7	101,4	1,9
Övriga (Other)	198,0	4,7	222,1	5,0	295,9	5,9	309,7	5,9	305,3	5,7
Summa (Total)	4 169,3	100,0	4 424,3	100,0	4 982,9	100,0	5 265,5	100,0	5 362,2	100,0

Anm: Omsättningen har beräknats utifrån uppgifter i lämnade momsdeklarationer. Det innebär en viss underskattning för enskild näringsverksamhet, eftersom momsen vid en omsättning under en miljon kronor redovisas i inkomstdeklarationen.

Källa: Statistiska centralbyrån

7.4 Juridiska personers skatt

7.4.1 Förändringar vid skattereformen

I samband med skattereformen 1990-1991 genomfördes en omfattande förändring av bolagsbeskattningen. Före skattereformen var skattesatsen 52 procent. Samtidigt var möjligheterna till s.k. skattemässiga reserveringar generösa, bl.a. i form av lagernedskrivning och avsättning till resultatutjämningsfond. Utöver bolagsskatten betalade större bolag även en särskild vinstdelningsskatt, vilken uppgick till 20 procent av ett underlag beräknat på särskilt sätt. Bolagsskattesatsen sänktes 1991 till 30 procent, samtidigt som rätten till lagernedskrivning och andra resultatreglerande åtgärder slopades. Vid samma tidpunkt togs även vinstdelningsskatten bort. Skattesatsen sänktes 1995 till den nuvarande nivån, 28 procent.

7.4.2 Dubbelbeskattning

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk förening) först ska betala skatt för sin vinst. Därefter ska aktie- eller andelsägarna betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag inte får göra avdrag för vinstutdelningen uppkommer dubbelbeskattning. Vid 1995 års taxering var dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar i princip avskaffad. Dubbelbeskattningen infördes åter fr.o.m. den 1 januari 1995. Olika invändningar har under årens lopp riktats mot systemet med dubbelbeskattning, och i vissa

delar har dessa lett till att regler införts för att lindra effekten av dubbelbeskattningen. Praktiskt sett innebär dubbelbeskattningen att en bolagsvinst beskattas med 50 procent skatt. Först beskattas hela vinsten med 28 procent bolagsskatt hos bolaget, resterande 72 procent kan delas ut och beskattas då med 30 procent kapitalbeskattning hos mottagaren (om denne är en fysisk person). Den totala skatten på t.ex. 100 kr blir därmed 49,60 kr ($28 + 0,3 \cdot 72$).

7.4.3 Skatten för juridiska personer 97 miljarder kronor år 2001

Den totala skatt som debiteras aktiebolag och andra juridiska personer i samband med inkomsttaxeringen uppgick vid 2002 års taxering till 97,4 miljarder kronor. Detta motsvarar en minskning med 16,5 miljarder kronor jämfört med året innan. Av den samlade debiterade skatten svarar statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för 52,1 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 53 procent. Bolagsskatten har mellan 2000 och 2001 minskat med 20,4 miljarder kronor, eller 28 procent. Minskningen skedde dock från en rekordhög nivå, som delvis berodde på att försäkringsgivaren Alecta återbetalade pensionsmedel till företagen under 2000. Effekten på bolagsskatten av de återförda medlen beräknas uppgå till mellan 8 och 10 miljarder kronor. År 2000 var också sista året för återföringar av tidigare avsättningar till skatteutjämningsreserven (SURV). Dessutom har de skattemässiga resultaten för inkomståret

2001 minskat som en följd av att reglerna för avsättningar till periodiseringsfonden ändrats (se avsnitt 7.4.6). Effekterna av upphörd SURV-återföring och ändrade regler för avsättningar till periodiseringsfond beräknades i budgetpropositionen 2003 till sammanlagt 4,6 miljarder kronor. Återstående minskning av bolagsskatten med 6-8 miljarder kronor beror huvudsakligen på försvagade företagsvinster.

Avkastningsskatten, som betalas av försäkringsbolag och pensionssparinstitut (se kapitel 5), fortsatte öka mellan 2000 och 2001 och överstiger nu toppnoteringen från 1996. Det senaste årets ökning uppgick till 1,5 miljarder kronor eller nästan 12 procent. Underlaget för avkastningsskatt är en schablonberäknad avkastning, som bestäms av livförsäkringsföretagens förmögenhet vid ingången av inkomståret och nivån på statslåneräntan under året före inkomst-

året. Minskningen av avkastningsskatten mellan 1996 och 1999 förklaras av att både livbolagens tillgångar och statslåneräntan sjunkit kontinuerligt. Ökningen av avkastningsskatten mellan 1999 och 2000 beror framför allt på att tillgångarna hos livförsäkringsföretagen till följd av höga börskurser ökat vid utgången av 1999. Den fortsatta ökningen under 2001 beror huvudsakligen på ökat statslåneränta.

Den särskilda löneskatten, som företagen betalar på avsättningar till de anställdas pensioner, ökade med 3,2 miljarder kronor mellan de två senaste åren. Eftersom skattesatsen varit oförändrad mellan 2000 och 2001 beror ökningen på ökade avsättningar för anställdas pensioner.

Den skattereduktion för ROT-avdrag, som man kunnat få då man anlitar någon för att reparera, bygga om eller bygga till sitt hus avskaffades i mars 1999.

7.5 Tabell

Översikt av skatteutfallet för juridiska personer 1994, 1997-2001, mdkr Overview of taxes for legal entities 1994, 1997-2001, BSEK

	1994	1997	1998	1999	2000	2001	Förändring 00-01	
							Change 00-01 mdkr BSEK	%
Statlig inkomstskatt (Central government income tax)	36,8	46,5	45,8	53,5	72,5	52,1	-20,4	-28,1
Avkastningsskatt (Yield tax)	6,3	12,3	11,9	10,7	13	14,6	+1,5	+11,6
Särskild löneskatt på pensionskostnader (Special tax on pension costs)	5,4	8,7	11,2	13,7	16,4	19,6	+3,2	+19,8
Fastighetsskatt (Real estate tax)	4,2	12,2	11,5	10,1	9,9	9,1	-0,8	-8,1
Moms, netto (VAT, net)	0,2	1,8	1,8	1,9	1,9	1,8	-0,0	-1,4
ROT-avdrag (Special tax reduction for housing improvements)	-1,5	-1,4	-1,4	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt (Other)	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	+0,0	+0,7
Summa (Total)	51,5	80,3	80,9	89,4	113,9	97,4	-16,5	-14,5

Källa: RSV:s debiteringsstatistik

Aktiebolagen svarar för 63 procent av den totala skatten

Av de juridiska personernas totala skatt svarar aktiebolagen för den största delen, 63 procent. Tillsammans med banker och försäkringsbolag står aktiebolagen för 87 procent av skatteinkomsterna. Avkastningsskatten betalas till största delen av försäk-

ringsföretagen, medan den särskilda löneskatten till stor del betalas av aktiebolagen samt av myndigheter och andra offentliga organisationer, dvs. stora arbetsgivare. De totala inkomsterna av fastighetsskatt härrör i huvudsak från aktiebolag och bostadsrättsföreningar.

7.6 Tabell

Juridiska personers skatt fördelad efter juridisk form i procent, 2001, mnkr Legal entities' tax by legal form in percent 2001, MSEK

Juridisk form	Antal	Statlig inkomstskatt	Avkastningskatt	Särskild löneskatt på pensionskostnader	Fastighets-skatt	Moms, netto	Förmögenhets-skatt	Slutlig skatt	Andel av slutlig skatt
Legal form	Number of entities	Central government income tax	Yield tax	Special tax	Real estate tax	Vat, net	Wealth tax	Total tax	Share of total tax
Aktiebolag (Limited companies)	301 580	43 579	536	13 402	5 714	1 733	0	64 960	62,7
Bankaktiebolag och sparbanker (Bank companies and savings banks)	167	5 775	59	229	29	1	0	6 094	5,9
Försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag (Insurance companies)	440	408	17 948	221	314	-1	0	18 975	18,3
Ekonomiska föreningar (Economic associations)	10 878	259	13	162	103	15	0	551	0,5
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	128 078	0	1	132	938	0	0	1 071	1,0
Utländska juridiska personer (Foreign legal entities)	1 489	282	139	60	115	0	0	494	0,5
Bostadsrätts- och samfällighetsföreningar (Tenant-owners' associations etc)	24 605	471	0	4	1 596	51	0	2 121	2,1
Ideella föreningar (Non-profit associations)	68 144	706	80	323	86	22	104	1 320	1,3
Stiftelser (Foundations)	25 883	604	1 047	113	138	8	76	1 982	1,9
Statliga och kyrkliga enheter, kommuner och andra offentliga organisationer (Government owned entities)	3 447	11	0	4 856	148	0	1	5 017	4,9
Övriga (Others)	894	42	719	140	48	0	0	949	0,9
Summa (Total)	565 605	52 137	20 542	19 642	9 229	1 829	181	103 534	100,0

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Ett fåtal stora bolag står för en mycket stor andel av den totala bolagsskatten. I 7.7 Diagram har samtliga aktiebolag, inklusive banker och försäkringsföretag, indelats i intervaller efter hur mycket de betalade i bolagsskatt för inkomståret 2001. Av diagrammet framgår att en mycket liten andel av alla bolag, 0,03 procent, betalade 100 mnkr eller mer i bolagsskatt, samtidigt som

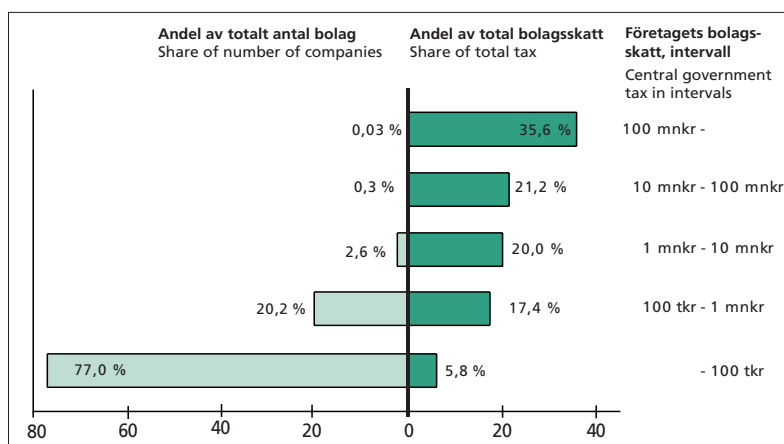
den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde cirka 36 procent av den totala bolagsskatten i Sverige. Andelen bolag som betalade 100 tkr eller mindre i bolagsskatt utgjorde 77 procent av totala antalet bolag. Den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde 6 procent av den totala.

De exakta sifferuppgifterna finns i tabellbilagan (7.21 Tabell).

7.7 Diagram

Fördelning av statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för aktiebolag 2001, andel av total skatt och andel av totalt antal bolag

Division of taxes for limited companies 2001, share of total tax and share of total number

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (7.21 Tabell).

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.4 Få företag står för större delen av överskottet

Av 7.8 Tabell framgår fördelningen av redovisade över- respektive underskott för samtliga aktieföretag inklusive banker, försäkringsföretag och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration för inkomståret 2001. Av alla företag redovisar cirka 56 procent överskott, medan cirka 34 procent redovisar underskott. Resterande 10 procent redovisar ett nollresultat. De senare är till största delen företag som bildats men ännu inte påbörjat någon verksamhet eller företag som upphört med en tidigare bedrivna verksamhet.

Det tidigare beskrivna förhållandet att

ett fåtal mycket stora företag betalar en stor del av den totala bolagsskatten framgår även här. Cirka 76 procent av det totala taxerade överskottet är hänförligt till ett fåtal mycket stora företag, vilka tillsammans utgör 2 procent av antalet företag som redovisar överskott. Fördelningen av de samlade underskotten har en liknande struktur. Som förklarats i avsnitt 7.2.2 är dock en skillnad mellan redovisade underskott och överskott att de förra i många fall är ackumulerade underskott. Ett underskott som uppstår vid taxeringen får, om det inte kan kvittas mot en vinst, rullas vidare till kommande års taxeringar för att kvittas mot eventuella framtida överskott.

7.8 Tabell

Redovisade över- och underskott (ackumulerat) i olika intervall, antal företag, andelar samt totala summor, 2001

Assessed surpluses and deficits (accumulated) for limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2001

	Antal Number	Andel, % Share, %	Summa taxerad inkomst, mnkr Assessed income, MSEK	Andel Share
Taxerat överskott (Assessed surplus)				
1 kr - 10 tkr	25 565	16,3	89	0,0
10 tkr - 100 tkr	56 892	36,2	2 604	1,3
100 tkr - 1 mnkr	59 276	37,8	19 717	9,8
1 mnkr - 5 mnkr	12 058	7,7	24 794	12,4
5 mnkr - 10 mnkr	1 566	1,0	10 855	5,4
10 mnkr - 50 mnkr	1 266	0,8	26 028	13,0
50 mnkr - 100 mnkr	172	0,1	11 787	5,9
100 mnkr - 1 mdkr	166	0,1	41 358	20,6
1 mdkr -	25	0,0	63 234	31,5
Totalt (Total)	156 986	100,0	200 466	100,0
Taxerat underskott (ackumulerat) (Assessed deficit [accumulated])				
1kr - 10 tkr	16 994	18,0	56	0,0
10 tkr - 100 tkr	31 345	33,2	1 380	0,3
100 tkr - 1 mnkr	33 097	35,1	11 170	2,8
1 mnkr - 5 mnkr	8 196	8,7	17 787	4,5
5 mnkr - 10 mnkr	1 667	1,8	11 760	2,9
10 mnkr - 50 mnkr	2 104	2,2	46 068	11,5
50 mnkr - 100 mnkr	415	0,4	29 220	7,3
100 mnkr - 1 mdkr	441	0,5	123 651	31,0
1 mdkr -	44	0,0	158 027	39,6
Totalt (Total)	94 303	100,0	399 119	100,0
Nollresultat (Zero result)				
Totalt (Total)	27 963	100,0	0	100,0

Anm: I tabellen ingår samtliga aktieföretag, försäkringsaktieföretag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktieföretag, sparbanker och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration taxeringsåret 2002.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.5 Branschvis fördelning av över- och underskott

Aktiebolagens samlade överskott uppgick inkomståret 2001 till 200 miljarder kronor. Av 7.9 Tabell framgår den branschvisa fördelningen av det sammanlagda överskottet. Bland huvudgrupperna återfinns det största överskottet bland företag som ägnar sig åt fastighetsförvaltning och olika former av företagstjänster. Dessa 48 231 företag, eller 31 procent av alla företag med överskott, redovisar ett sammanlagt överskott på 58 miljarder kronor, eller 29 procent av det totala överskottet. Tillverkningsföretagen, som uppgår till 17 511 i antal, har ett sammanlagt överskott på 39 miljarder kronor. Bland samtliga aktiebolag med överskott är det genomsnittliga överskottet 1,28 miljoner kronor per företag. Det högsta genomsnittliga överskottet återfinns bland företag som bedriver bankverksamhet. I genomsnitt har dessa företag ett överskott på 171 miljoner kronor. Andra branscher med väldigt höga genomsnittliga överskott är tillverkare av teleprodukter, med ett genomsnittligt överskott

på 108 miljoner kronor, och försäkrings- och pensionsföretag, med ett genomsnittligt överskott på 66 miljoner kronor.

Aktiebolagens ackumulerade underskott uppgick inkomståret 2001 till 399 miljarder kronor. Företagen inom huvudgruppen fastighetsförvaltning och andra företagstjänster uppvisar det största samlade underskottet, 149 miljarder kronor. Det har dessutom ökat med 56 miljarder eller 60 procent från föregående år. Det näst största samlade underskottet har företag som ägnar sig åt transporter eller lagringsverksamhet. Det sammanlagda underskottet uppgår för dessa till 63 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 12 miljarder eller 16 procent från föregående år. Företagen i den gruppen har därmed haft ett positivt samlat nettoresultat under 2001, men till följd av höga sparade underskott redovisar de ändå underskott. Störst genomsnittligt underskott har tillverkare av teleprodukter, där det genomsnittliga underskottet är 499 miljoner kronor, och försäkrings- och pensionsföretag, med ett genomsnittligt underskott på 259 miljoner kronor.

7.9 Tabell

Redovisat resultat aktiebolag 2001 fördelat efter SNI*, mnkr Assessed income for limited companies 2001 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott (ackumulerat) Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>Agriculture, forestry and fishing</i>)	4 140	1 340	2 106	2 033
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (<i>Mining</i>)	277	349	150	554
15-37	Tillverkning (<i>Manufacturing</i>)	17 511	39 451	8 942	63 428
Varav:	15-16 Livsmedels- och dryckesvarufremställning (<i>Food manufacturing</i>)	945	3 218	583	2 185
(From which:)	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror (<i>Textile and clothes manufacturing</i>)	543	585	330	332
	20 Trävarutillverkning (<i>Timber manufacturing</i>)	1 150	729	540	550
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning (<i>Manufacturing of paper and paper goods</i>)	140	3 508	94	643
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar (<i>Publishing</i>)	2 237	1 627	1 445	3 179
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle (<i>Coal and mineral oil</i>)	15	434	10	822
	24 Kemikalier och kemiska produkter (<i>Chemicals</i>)	363	1 451	247	4 216
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas) (<i>Plastic goods</i>)	1 182	2 126	512	3 151
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning (<i>Metal industry</i>)	3 915	3 330	1 406	3 279
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning (<i>Machine manufacturing</i>)	2 134	4 474	942	2 093
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar (<i>Electric machines</i>)	333	820	132	364
	32 Teleprodukter (<i>Tele products</i>)	52	5 628	40	19 943
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur (<i>Medical instruments</i>)	591	803	417	1 381
	34-35 Transportmedel (<i>Transportation</i>)	654	881	363	7 070
	36-37 Möbler m m samt återvinning (<i>Furniture manufacturing</i>)	807	745	500	504
40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>Electricity, gas, heating and water supply</i>)	504	9 410	284	1 411
45	Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	15 606	7 823	6 024	3 637
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>Wholesale and retail trade, repair business</i>)	34 974	31 831	20 513	34 028
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel (<i>Motor vehicle trade and service</i>)	4 445	2 605	2 134	2 349
(From which:)	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon (<i>Wholesale trade</i>)	15 719	20 536	9 520	24 768
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar (<i>Retail trade</i>)	13 585	7 362	8 365	6 594
55	Hotell- och restaurangverksamhet (<i>Hotels and restaurants</i>)	4 095	1 520	3 954	2 443
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>Transport, storage business and communication</i>)	9 528	6 108	4 446	63 272
Varav:	60 Landtransport; transport i rörsystem (<i>Land transport</i>)	7 293	1 612	2 760	36 625
(From which:)	61 Sjötransport (<i>Sea transport</i>)	171	302	176	7 702
	63 Stödtjänster till transport; resebyråverksamhet (<i>Travel agency</i>)	947	603	723	2 262
	64 Post- och telekommunikationer (<i>Post and telecommunication</i>)	218	2 758	269	9 055
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>Finance and insurance</i>)	3 064	33 691	2 854	39 582
Varav:	651 Bankverksamhet (<i>Banking</i>)	117	20 046	18	1 507
(From which:)	652 Annan finansförmedling (<i>Finance agency</i>)	976	8 293	997	12 655
	66 Försäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförs. (<i>Insurance</i>)	10	657	13	
	67 Stödtjänster till finansiell verksamhet (<i>Other financial business</i>)	1 716	3 962	1 681	9 011
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>Real estate and business service, rental business</i>)	48 231	57 623	28 212	148 538
Varav:	70 Fastighetsverksamhet (<i>Real estate service</i>)	8 168	18 107	5 514	31 374
(From which:)	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk (<i>Renting of vehicles and machines</i>)	1 389	723	807	2 933
	72 Databehandlingsverksamhet (<i>Data processing</i>)	5 634	3 595	3 686	19 473
	73 Forskning och utveckling (<i>Research and development</i>)	608	7 472	675	5 575
	74 Andra företagstjänster (<i>Other business service</i>)	28 201	20 583	15 487	80 282
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>Community service</i>)	132	63	63	116
80	Utbildning (<i>Education</i>)	1 497	412	1 042	1 532
85	Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>Health care, social service, veterinary activities</i>)	4 655	1 860	1 444	729
90-93	Andra samhälleliga och personliga tjänster (<i>Other community and personal services</i>)	4 431	1 788	3 455	9 207
95	Privata hushållstjänster (<i>Services in households</i>)	9	-	3	45
99	Verksamhet i internationella organisationer, ambassader o dyl (<i>International organizations, embassies etc</i>)	2	0	1	1
0	SNI-saknas (<i>Companies without SNI</i>)	8 330	7 199	10 810	28 568
Varav:	Större bolag** i koncern som ej självt bedriver verksamhet, t ex förvaltningsbolag (<i>Large companies in concerns without business of their own, e.g. Holding company</i>)	10	2 811		
(From which:)					
Totalt (Total)		156 986	200 468	94 303	399 124

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som taxeringsåret 2002 lämnat en inkomstdeklaration med ett skattemässigt resultat skilt från noll.
* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

**som "större bolag" räknas bolag med ett redovisat överskott om minst 100 mnkr.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.6 Bokföringsmässigt resultat och skattemässiga justeringar

Av 7.10 Tabell framgår aktiebolagens intäkter och kostnader för år 2001. Aktiebolagens totala rörelseintäkter, dvs. omsättning, uppgick till 4 662 miljarder kronor. Rörelsekostnaderna, som framför allt består av kostnader för varor och material, uppgick till 2 792 miljarder kronor eller 59,9 procent av omsättningen. Den därefter största kostnadsposten är personalkostnader, framför allt löner och sociala avgifter, som uppgick till 804 miljarder kronor eller 17,2 procent av omsättningen. De bokföringsmässiga avskrivningarna utgör en förhållandevis liten del av företagets kostnader. De uppgick 2001 endast till 162 miljarder kro-

nor eller 3,6 procent av omsättningen. Företagens finansiella intäkter och kostnader har ganska stor betydelse för företagets resultat även om de netto bara uppgår till 1,3 procent av omsättningen. Totalt uppgår de finansiella intäkterna till 454 miljarder kronor (9,7 procent av omsättningen) och de finansiella kostnaderna uppgår totalt till 392 miljarder kronor (8,4 procent av omsättningen).

Resultatet efter finansnetto är företagets resultat efter att man har tagit hänsyn till alla intäcks- och kostnadsposter men innan man gör några skattemässiga justeringar och eventuella andra bokslutsdispositioner. År 2001 uppgick aktiebolagens resultat efter finansnetto till 191 miljarder kronor, vilket motsvarar 4,1 procent av deras omsättning.

7.10 Tabell

Aktiebolagens intäkter, kostnader och rörelseresultat efter finansnetto 2001, mdkr Income and costs for limited companies 2001, BSEK

	Belopp Amount	Procent av omsättningen Percentage of turnover
Rörelseintäkter (<i>Operating incomes</i>)	4 661,7	100,0
Rörelsekostnader (<i>Operating expenses</i>)	-2 791,6	-59,9
Övriga externa kostnader (<i>Other external expenses</i>)	-764,7	-16,4
Personalkostnader (<i>Costs of personnel</i>)	-803,9	-17,2
Avskrivningar mm (<i>Depreciation</i>)	-159,4	-3,4
Ej angivna nettointäkter* (<i>Not specified net incomes*</i>)	-12,9	-0,3
Rörelseresultat efter avskrivningar (<i>Operating income</i>)	129,2	2,8
Finansiella intäkter och kostnader (<i>Financial income and expenses</i>)	61,7	1,3
Resultat efter finansnetto (<i>Net of financial income and expenses</i>)	190,9	4,1

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer. På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra.

* Ett fåtal stora aktiebolag har inte fyllt i räkenskapsformat till deklarationen, utan endast angett resultatet efter finansnetto. (A few large limited companies have not specified their income and expenses.)

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Möjligheter att påverka resultatet

Aktiebolagen har vissa möjligheter att justera det resultat som ska ligga till grund för beskattningen. Dels kan resultatet justeras genom att man får skjuta upp beskattningen av vissa inkomster och dels måste vissa justeringar göras på grund av att de bokföringsmässiga reglerna kan skilja sig från de skattemässiga.

Efter skattereformen 1990/91 finns egentligen bara två rena reserveringsmöjligheter av betydelse kvar, periodiseringsfonder och överavskrivningar. Avsättning till periodiseringsfonder kan från och med 2002 års taxering göras med upp till 25 procent av bolagets vinst (tidigare var gränsen 20 procent) och reserveringen kan sparas i upp till sex år innan den behöver återföras. Beträffande avskrivningar medges skattemässigt en snabbare avskrivningstakt än vad som i de flesta fall är företagsekonomiskt motive-

rat, varigenom en reservering uppkommer. Koncernbidrag utgör ytterligare en möjlighet för företag ingående i koncerner att påverka sitt resultat, men koncernbidrag utgör inte en reservering. Koncernen utgör inte skattesubjekt i Sverige utan varje enskilt bolag utgör ett självständigt skattesubjekt. För att valet av organisationsform – ett företag eller flera företag i en koncern – inte ska styras av skattereglerna finns särskilda regler som medger att inkomster förs över från ett företag till ett annat genom koncernbidrag. Syftet med reglerna om koncernbidrag är att skattebelastningen för en koncern varken bör vara större eller mindre än om verksamheten hade bedrivits i ett enda bolag.

Sett till totalbelopp var det sammanlagda nettoresultatet efter finansnetto och före de skattemässiga justeringarna som vi visat ovan 191 miljarder kronor taxeringsåret 2002. I det beloppet ingår samtliga bolag, oavsett

om de har ett taxerat överskott, underskott eller nollresultat. De bolag som har ett taxerat överskott har tillsammans ett resultat efter finansnetto på 319 miljarder kronor och de som har ett taxerat underskott har ett resultat efter finansnetto på -150 miljarder kronor. Från dessa poster sker, huvudsakligen skattemässigt betingade, justeringar för att räkna fram den taxerade inkomsten. Totalbeloppen för de olika justeringsposterna taxeringsåret 2002 framgår av 7.11 Tabell. Netto medför justeringarna en minskning av resultatet med 119 miljarder kronor för bolagen med överskott och 249 miljarder kronor för bolagen med underskott.

De största justeringsposterna för bolagen med ett taxerat överskott är bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (164 miljarder kronor) och bokförda kostnader som ej

är avdragsgilla (147 miljarder kronor) samt lämnade och mottagna koncernbidrag (140 respektive 129 miljarder kronor). Bokförda intäkter och kostnader som ej är skattepliktiga eller avdragsgilla avser exempelvis skattefria utdelningar från koncern- och intresseföretag. För bolagen med ett taxerat underskott utgörs den mest dominerande justeringsposten av underskottsavdrag från tidigare år (238 miljarder kronor), följd av bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (154 miljarder kronor). De skattemässiga justeringar som grundar sig på olika slags överföringar mellan företag med intressegemenskap har alltså mycket större inverkan på företagets resultat än vad reserveringsmöjligheter såsom överavskrivningar och avsättningar till periodiseringsfond har.⁹

7.11 Tabell

Justeringsposter mellan rörelseresultat efter finansnetto och taxerad inkomst 2001, mnkr Adjustment items and taxable income 2001, MSEK

	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott Assessed deficit	
	Belopp Amount	Andel av resultat efter finansnetto % Share %	Belopp Amount	Andel av resultat efter finansnetto % Share %
Resultat efter finansnetto (Net of financial income and expenses)	319 327	100,0	- 150 206	415,0
Resultatminskning (Profit reduction/loss increase)				
Överavskrivningar (Excess depreciation)	17 114	5,4	7 303	-20,2
Avsättning periodiseringsfond (Transfer to tax allocation reserve)	42 997	13,5	159	0,4
Lämnat koncernbidrag (Group contribution)	139 664	43,7	86 296	238,4
Bokförda ej skattepliktiga intäkter (Accounted non taxable revenues)	163 571	51,2	153 625	424,5
Uppskov med vinst på aktier mm (Deferment of stock profit etc)	9 228	2,9	4 396	12,1
Underskottsavdrag från tidigare år (Deficit from previous years)	12 939	4,1	237 627	656,6
Övriga justeringsposter, netto (Other adjustments, net)	45 924	14,4	-	-
Summa resultatminskning (Total reduction)	431 437	135,1	489 406	2 541,3
Resultatökning (Profit increase/loss reduction)				
Upplösning överavskrivningar (Dissolved excess depreciation)	11 233	3,5	7 768	21,5
Återföring periodiseringsfond (Reversal of tax allocation reserve)	24 951	7,8	9 590	26,5
Mottaget koncernbidrag (Group contribution)	128 933	40,4	95 324	263,4
Bokförda ej avdragsgilla kostnader (Accounted non-deductible expenses)	146 712	45,9	103 593	286,2
Återfört uppskov med vinst på aktier mm (Reversed deferment of stock profit)	753	0,2	3 708	10,2
Övriga justeringsposter, netto (Other adjustments, net)	-	-	20 505	56,7
Summa resultatökning (Total increase)	312 582	97,9	240 488	664,5
Totala skattemässiga justeringar (Total fiscal adjustments)	- 118 855	- 37,2	- 248 918	- 687,8
Taxerad inkomst (Income tax assessment)	200 472	62,8	- 399 124	1 102,8
Summa bolagsskatt (Total corporate income tax)	49 954	15,6	-	-

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer. På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.5 Fysiska personer som näringsidkare

Fysiska personer kan bedriva näringsverksamhet direkt, som enskild näringsverksamhet, eller indirekt via handelsbolag. Inkomster från näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person beskattas på i princip samma sätt som övriga förvärvsinkomster. Detta innebär att kommunal och statlig inkomstskatt beräknas på inkomsten samt att allmän pensionsavgift påförs. Liksom lön från anställning påförs inkomster av näringsverksamhet socialavgifter (egenavgifter) alternativt särskild löneskatt. Den del av överskottet som kvarstår i verksamheten eller är att betrakta som avkastning på kapitalet beskattas däremot på särskilt sätt (se vidare avsnitten 7.5.3 och 7.5.4)

7.5.1 Antalet näringsidkare

Antalet fysiska personer som bedriver näringsverksamhet kan beräknas på olika sätt. I 7.4 Tabell ingår endast enskilda näringsidkare som redovisar moms i särskild skattedeklaration, dvs. näringsidkare med en omsättning överstigande en miljon kronor. Beaktar man istället hur många fysiska personer som redovisat någon typ av enskild näringsverksamhet, oavsett omfattning blir antalet cirka 500 000. Vidare så finns det cirka 99 000 fysiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet i sin egenskap av delägare i handelsbolag, vissa av dessa ingår även i gruppen som redovisar inkomst av enskild näringsverksamhet.

7.5.2 Redovisat resultat

Inkomst av näringsverksamhet delas för fysiska personer in i aktiv respektive passiv verksamhet. Till aktiv näringsverksamhet hänförs inkomst där den fysiska personen själv är verksam i viss omfattning. På inkomst av aktiv näringsverksamhet betalas egenavgifter med 31,01 procent (år 2001) och på inkomst av passiv närings-

verksamhet betalas särskild löneskatt med 24,26 procent (år 2001). Näringsidkare som fyllt 65 år betalar särskild löneskatt istället för egenavgifter oavsett typ av verksamhet.

Som framgår av 7.12 Tabell redovisar 56 procent av de enskilda näringsidkarna överskott av sin verksamhet, medan 44 procent redovisar underskott. Bland fysiska personer som är delägare i handelsbolag är det en något högre andel som redovisar överskott, 62 procent, och följaktligen en något mindre andel som redovisar underskott, 38 procent.

7.12 Tabell

Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag (fysiska personer) indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat, antal och andel, 2001

Individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficit), total number and percent, 2001

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share
Överskott (Surplus)	280 260	56	61 533	62
varav aktiv (active)	215 895	43	52 835	54
varav passiv (passive)	64 365	13	8 698	9
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])	217 178	44	37 153	38
varav aktiv (active)	101 113	20	23 067	23
varav passiv (passive)	116 065	23	14 086	14
Summa (Total)	497 438	100	98 686	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Av 7.13 Tabell framgår att fördelningen av de totala inkomsterna (beräknade som absolutbelopp) på över- och underskott har ungefär samma fördelning som antalet näringsidkare. En större andel av överskotten är däremot redovisade som aktiv näringsverksamhet.

⁹ På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen något osäkra.

7.13 Tabell

Totalsummor redovisade belopp för enskild näringsidkare och delägare i handelsbolag indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat 2001, mnkr

Total assessed income for individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficits), 2001, MSEK

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Inkomst Income	Andel Share	Inkomst Income	Andel Share
Överskott (Surplus)	23 006	59	5 195	68
varav aktiv (active)	21 191	55	4 923	64
varav passiv (passive)	1 815	5	272	4
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])	15 819	41	2 494	32
varav aktiv (active)	9 588	25	1 658	22
varav passiv (passive)	6 231	16	836	11
Summa (absolutbelopp) (Total [absolute value])	38 825	100	7 689	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

I 7.14 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva näringsidkare efter olika intervall. Av tabellen framgår att 43 procent av de aktiva näringsidkarna redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. Deras sammanlagda överskott motsvarar 8 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 88 respektive 30 procent. Fjorton procent av de aktiva näringsidkarna redovisar ett överskott som överstiger 200 000 kronor. Det sammanlagda överskottet för dem motsvarar 43 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 2 respektive 36 procent. Även underskotten har en liknande fördelning. Både vad gäller aktiva och passiva näringsidkare har en majoritet ett underskott mindre än 50 000 kronor, medan den totala andelen av underskotten för dessa endast utgör en mindre del.

7.14 Tabell

Redovisad inkomst av enskild näringsverksamhet 2001 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for individuals with business 2001 in intervals, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiv näringsverksamhet Persons actively involved in the business				Passiv näringsverksamhet Persons not actively involved in the business				Summa aktiv och passiv näringsverksamhet Total persons actively involved and persons not active involved in the business			
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share
Överskott (Surplus)												
0,001-10	40 930	19	134	1	37 018	58	99	5	77 948	28	233	1
10-50	51 932	24	1 445	7	19 219	30	455	25	71 151	25	1 900	8
50-100	39 800	18	2 932	14	4 558	7	320	18	44 358	16	3 252	14
100-150	30 373	14	3 753	18	1 527	2	185	10	31 900	11	3 938	17
150-200	21 806	10	3 797	18	689	1	119	7	22 495	8	3 916	17
200-250	13 167	6	2 938	14	387	1	87	5	13 554	5	3 025	13
250-300	9 469	4	2 578	12	251	0	68	4	9 720	3	2 646	12
300-	8 418	4	3 613	17	716	1	484	27	9 134	3	4 097	18
Totalt (Total)	215 895	100	21 190	100	64 365	100	1 817	100	280 260	100	23 007	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001-10	26 145	26	103	1	45 780	39	170	3	71 925	33	273	2
10-50	33 963	34	885	9	41 312	36	1 028	17	75 275	35	1 913	12
50-100	16 298	16	1 171	12	14 678	13	1 039	17	30 976	14	2 210	14
100-150	8 554	8	1 049	11	6 049	5	736	12	14 603	7	1 785	11
150-200	4 732	5	818	9	2 909	3	503	8	7 641	4	1 321	8
200-250	3 040	3	679	7	1 623	1	362	6	4 663	2	1 041	7
250-300	2 054	2	563	6	1 012	1	276	4	3 066	1	839	5
300-	6 327	6	4 320	45	2 702	2	2 116	34	9 029	4	6 436	41
Totalt (Total)	101 113	100	9 588	100	116 065	100	6 230	100	217 178	100	15 818	100

Källa: Riksskatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

I 7.15 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva delägare i handelsbolag efter olika intervall. Fördelningen skiljer sig inte nämnvärt från motsvarande fördelning för enskilda näringsidkare. En mycket stor andel av både aktiva och passiva delägare,

48 respektive 87 procent, redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. De som redovisar ett överskott om minst 200 000 kronor utgör bland de aktiva delägarna 14 procent, och bland de passiva 2 procent.

7.15 Tabell

Handelsbolagsdelägars redovisade inkomst av näringsverksamhet 2001 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for partners in unlimited partnerships 2001, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiva delägare Partners in unlimited partnerships active in the business				Passiva delägare Partners in unlimited partnerships not active in the business				Summa aktiva och passiva delägare Partners active involved and partners not active involved in the business				
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	
Överskott (Surplus)													
0,001-10	12 458	24	39	1	5 124	59	13	5	17 582	29	52	1	
10-50	12 601	24	340	7	2 442	28	59	22	15 043	24	399	8	
50-100	8 785	17	649	13	645	7	45	17	9 430	15	694	13	
100-150	6 633	13	818	17	207	2	25	9	6 840	11	843	16	
150-200	4 877	9	849	17	83	1	14	5	4 960	8	863	17	
200-250	3 102	6	693	14	59	1	13	5	3 161	5	706	14	
250-300	2 326	4	634	13	41	0	11	4	2 367	4	645	12	
300-	2 053	4	903	18	97	1	91	34	2 150	3	994	19	
Totalt (Total)	52 835	100	4 925	100	8 698	100	271	100	61 533	100	5 196	100	
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])													
0,001-10	8 582	37	30	2	6 297	45	22	3	14 879	40	52	2	
10-50	7 603	33	192	12	4 722	34	117	14	12 325	33	309	12	
50-100	2 919	13	209	13	1 408	10	98	12	4 327	12	307	12	
100-150	1 300	6	158	10	588	4	72	9	1 888	5	230	9	
150-200	753	3	130	8	326	2	56	7	1 079	3	186	7	
200-250	515	2	115	7	166	1	37	4	681	2	152	6	
250-300	313	1	86	5	127	1	35	4	440	1	121	5	
300-	1 082	5	738	45	452	3	399	48	1 534	4	1 137	46	
Totalt (Total)	23 067	100	1 658	100	14 086	100	836	100	37 153	100	2 494	100	

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

I 7.16 Tabell har det totala överskottet för enskilda näringsidkare som aktivt bedriver näringsverksamhet fördelats efter bransch. Den största gruppen är näringsidkare som bedriver antingen jordbruks-, skogsbruks- eller fiskeriverksamhet. Dessa är 42 112 till antalet och har ett sammanlagt överskott om 3,5 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 83 000 kr. En annan stor grupp är näringsidkare med en verksamhet som erbjuder olika slags tjänstergentemot andra företag, ”andra företags-tjänster”. Det sammanlagda överskottet för dessa 22 491 näringsidkare uppgår till 2,6 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 114 000 kronor.

I likhet med fördelningen av överskottet återfinns det största samlade underskottet i gruppen näringsidkare med verksamhet inom jordbruk, skogsbruk eller fiskenäringen.

Dessa är 34 391 till antalet. En annan stor grupp med underskott är näringsidkare inom handeln, 8 930 st.

En stor grupp, 46 982 st som redovisar överskott och 33 733 st som redovisar underskott, har inte tilldelats någon branschkod. Det kan finnas många orsaker till att sådan saknas. Normalt åsätts bransch-koden i samband med F-skatte- eller momsregistrering. En grupp näringsidkare som inte alltid har F-skatt eller är registrerade till moms, men ändå kan redovisa skattepliktig intäkt eller moms, är sådana med ojämn inkomster. Exempelvis kan mindre skogsägare ett enskilt år, när avverkning skett, redovisa ett stort överskott, medan föregående år inte medfört några intäkter alls. Dessa är inte alltid F-skatte- eller momsregistrerade utan redovisar intäkter och moms när betalningarna flyter in.

7.16 Tabell

Redovisat resultat av aktiv näringsverksamhet för fysiska personer 2001 efter SNI*, mnkr
Assessed income for individuals actively involved in business 2001 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott (ackumulerat) Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>Agriculture, forestry and fishing</i>)	42 112	3 480	34 391	4 116
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (<i>Mining</i>)	65	10	19	2
15-37	Tillverkning (<i>Manufacturing</i>)	10 182	1 034	3 683	287
Varav:	15-16 Livsmedels- och dryckesvarufremställning (<i>Food manufacturing</i>)	465	47	138	19
(From which:)	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror (<i>Textile and clothes manufacturing</i>)	1 075	62	554	42
	20 Trävarutillverkning (<i>Timber manufacturing</i>)	1 395	143	422	34
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning (<i>Manufacturing of paper and paper goods</i>)	16	2	11	-
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar (<i>Publishing</i>)	860	81	437	33
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle (<i>Coal and mineral oil</i>)	1	-	29	3
	24 Kemikalier och kemiska produkter (<i>Chemicals</i>)	51	5	236	14
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas) (<i>Plastic goods</i>)	518	46	391	29
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning (<i>Metal industry</i>)	1 949	260	187	15
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning (<i>Machine manufacturing</i>)	780	111	29	2
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar (<i>Electric machines</i>)	72	8	1	-
	32 Teleprodukter (<i>Tele products</i>)	8	2	46	3
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur (<i>Medical instruments</i>)	204	27	101	10
	34-35 Transportmedel (<i>Transportation</i>)	355	37	429	28
	36-37 Möbler m m samt återvinning (<i>Furniture manufacturing</i>)	855	69	1 872	145
40-42	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>Electricity, gas, heating and water supply</i>)	32	3	20	8
45	Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	18 669	2 659	2 415	204
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>Wholesale and retail trade, repair business</i>)	20 990	1 955	8 930	917
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel (<i>Motor vehicle trade and service</i>)	4 249	444	5 487	562
(From which:)	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon (<i>Wholesale trade</i>)	4 329	475	1 190	155
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar (<i>Retail trade</i>)	11 690	970	751	87
55	Hotell- och restaurangverksamhet (<i>Hotels and restaurants</i>)	5 133	459	1 314	169
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>Transport, storage business and communication</i>)	11 480	1 934	1 089	117
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>Finance and insurance</i>)	139	18	39	5
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>Real estate and business service, rental business</i>)	31 550	3 704	8 512	820
Varav:	70 Fastighetsverksamhet (<i>Real estate service</i>)	2 068	254	1 113	46
(From which:)	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk (<i>Renting of vehicles and machines</i>)	505	46	99	10
	72 Databehandlingsverksamhet (<i>Data processing</i>)	3 434	444	5 114	325
	73 Forskning och utveckling (<i>Research and development</i>)	185	14	22	2
	74 Andra företagstjänster (<i>Other business service</i>)	22 491	2 569	629	26
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>Community service</i>)	123	10	25	2
80	Utbildning (<i>Education</i>)	2 050	188	631	26
85	Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>Health care, social service, veterinary activities</i>)	6 090	820	1 169	64
90-93	Andra samhälleliga och personliga tjänster (<i>Other community and personal services</i>)	20 245	1 684	5 138	370
95	Privata hushållstjänster (<i>Services in households</i>)	53	5	5	0
0	SNI-saknas (<i>Companies without SNI</i>)	46 982	3 226	33 733	2 483
Totalt (Total)		215 895	21 189	101 113	9 590

Anm: I tabellen ingår samtliga enskilda näringsidkare som redovisat ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

Källa: Riksskatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

7.5.3 Expansion med lågbeskattade medel

I inledningen till detta avsnitt förklarades att näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person och handelsbolagsdelägars del av bolagets vinst beskattas på samma sätt som andra förvärvsinkomster. Detta innebär att företagsinkomsterna för fysiska personer, till skillnad mot för aktiebolag och andra juridiska personer, beskattas progressivt, med en högsta marginalsatt på cirka 65 procent. Det betyder i sin tur att den del av företagsinkomsten som inte konsumeras, utan istället får kvarstå i verksamheten, beskattas högre hos fysiska än hos juridiska personer. Från och med 1994 infördes de s.k. expansionsmedlen för att komma till rätta med denna neutralitetsbrist.

Expansionsmedlen ska motsvara den del av företagsinkomsten som får stanna i företaget och verka där. På denna del motsvarar skattenivån företagssektorn i övrigt, dvs. en skattesats på 28 procent. Detta går till på så sätt att avsättningen till expan-

sionsmedel är avdragsgill mot inkomsten av näringsverksamhet. Istället beskattas expansionsmedlen med en särskild skatt, statlig expansionsmedelsskatt, som uppgår till 28 procent.

En återföring av expansionsmedel innebär att hela eller en del av tidigare avsatt belopp återförs till beskattning som inkomst näringsverksamhet, och motsvarande expansionsmedelsskatt återfås. Expansionsmedlen kan även återföras under en förlustsituation. Då utgår ingen statlig eller kommunal inkomstskatt på det återförda beloppet. Samtidigt ger återföringen ett likviditetstillskott i förlustsituationen, eftersom expansionsmedelsskatten ändå återbetalas.

Under de åtta år som möjligheterna till avsättning till expansionsmedel har funnits har 20,7 miljarder kronor satts av till expansionsmedel, av dessa har 8,6 miljarder återförts, vilket betyder att den ackumulerade nettoavsättningen uppgår till 12,1 miljarder kronor (7.17 Tabell).

7.17 Tabell

Expansionsmedel, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994, 1997-2001
Funds retained for expansion, number of individuals and total amount MSEK, 1994, 1997-2001

	1994	1997	1998	1999	2000	2001
Avsättning (Funds retained for expansion)						
Antal (Number)	52 930	43 526	37 311	34 270	34 561	27 950
Belopp (Amounts)	3 507	2 742	2 333	2 561	2 513	2 009
Återföring (Reverse allocation)						
Antal (Number)	0	23 681	27 056	28 325	27 213	28 532
Belopp (Amounts)	0	1 047	1 445	1 448	1 486	1 612
Årsnetto (Year net)	3 507	1 695	888	1 113	1 027	397
Akkumulerat (Accumulated)	3 507	8 673	9 561	10 674	11 701	12 098

Källa: 1994-97 V-stat, 1998-2001 statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.4 Räntefördelning - positiv eller negativ

Genom 1990/91 års skattereform uppkom en skillnad i skattebelastningen mellan inkomst av kapital, där skattesatsen är 30 procent, och inkomst av näringsverksamhet där skatten, som tidigare nämnts, är progressiv och kan vara väsentligt högre. Dessutom påförs egenavgifter eller särskild löneskatt på näringsinkomster. För enskilda näringsidkare beskattas avkastningen på i näringsverksamheten satsat kapital som arbetsinkomst.

För att i någon mån jämföra enskilda näringsidkare med ägare till enmansaktiebolag infördes, i sin nuvarande form, från

och med 1995 års taxering regler om positiv respektive negativ räntefördelning. Positiv räntefördelning ger näringsidkaren en möjlighet att få en del av inkomsten av näringsverksamhet motsvarande avkastning på i näringsverksamheten satsat kapital beskattad i inkomstslaget kapital. Positiv räntefördelning är frivillig.

Negativ räntefördelning är avsedd att förhindra att näringsidkaren drar av sina privata utgiftsräntor i näringsverksamheten och på så sätt får en större skatteeffekt av dem. Negativ räntefördelning är obligatorisk.

Utvecklingen av räntefördelningen sedan den infördes framgår av 7.18 Tabell.

7.18 Tabell

Räntefördelning, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994, 1997-2001 Adjustment for interest distribution between capital income and business income, number of individuals and total amount MSEK, 1994, 1997-2001

	1994	1997	1998	1999	2000	2001
Positiv räntefördelning (Positive interest distribution)						
Antal näringsidkare (Number of individuals)	104 006	140 830	138 122	134 770	134 668	131 586
Belopp (Amounts)	2 241	4 503	4 802	4 748	5 232	5 261
Negativ räntefördelning (Negative interest distribution)						
Antal näringsidkare (Number of individuals)	7 665	36 961	41 157	47 256	51 393	51 451
Belopp (Amounts)	127	532	587	536	726	731

Källa: 1994-97 V-stat, 1998-2001 statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.5 Reserveringsmöjligheter

Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet har i princip samma möjligheter till skattemässiga reserveringar som juridiska personer, dvs. avsättning till periodiseringsfond och överavskrivningar (avsnitt 7.4.6). Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller är delägare i handelsbolag får dock sätta av 30 procent av vinsten till periodiseringsfond, mot juridiska personer som får sätta av 25 procent. Innan 2002 års taxering (inkomståret 2001) låg detta avdragstak på 25 procent för fysiska personer och på 20 procent för juridiska personer. Tiden inom vilken återföring av periodiseringsfond ska ske har

från och med 2000 års taxering förlängs från fem till sex år för alla företagsformer.

7.6 Nyföretagandet i Sverige

Enligt en undersökning genomförd av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har antalet genuint nya företag, dvs. verksamhet som är helt nystartad eller verksamhet som återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år, ökat. Under år 2002 startades 37 430 nya företag i Sverige, vilket är en ökning med 1 910 företag, eller 5 procent jämfört med år 2001. Antalet nystartade företag når dock ändå inte upp till rekordnivån år 2000.

7.19 Tabell

Nystartade företag 1993, 1998-2002 Newly started enterprises 1993, 1998-2002

Bransch Corporate sector	1993	1998	1999	2000	2001	2002
Industrinäringar (Industrial production)	3 911	5 521	6 135	6 292	5 822	5 924
Tillverkning o dyl (Manufacturing etc)	1 790	2 718	2 844	2 767	2 478	2 507
Byggnadsverksamhet (Construction)	2 121	2 803	3 291	3 525	3 344	3 417
Tjänstenärningar (Service trades)	18 477	28 516	29 682	32 453	29 696	31 507
Varuhandel, reparationer samt hotell och restaurang (Trade, repairs, hotels and restaurants)	7 192	8 610	7 844	7 510	6 901	7 288
Transport och kommunikation (Transports and communication)	1 291	1 338	1 405	1 601	1 489	1 403
Finansiell verksamhet och företagstjänster (Finance and business service)	7 250	11 949	13 471	15 635	13 766	14 704
Utbildning, hälso- och sjukvård samt andra samhällseliga och personliga tjänster (Education, health care, social and personal services)	2 744	6 619	6 962	7 707	7 540	8 112
Samtliga näringsgrenar (All sectors)	22 388	34 037	35 817	38 745	35 518	37 431

Källa: 1994-98 Statistiska centralbyrån, 1999-2002 Institutet för tillväxtpolitiska studier

Av de nya företagen startades 5 920 företag inom industrisektorn och 31 507 inom tjänstesektorn, vilket innebär att ökningen var störst inom tjänstesektorn, 6 procent jämfört med 2 procent inom industrisektorn. Störst var ökningen inom utbildning, hälso- och sjukvård och inom finansiell verksamhet och företagstjänster, där antalet nystartade företag ökade med 8 procent respektive 7 procent. Den enda bransch där antalet nystartade företag minskade var transport och kommunikation, där minskningen var 6 procent jämfört med år 2001.

De nya företagen beräknas av ITPS sysselsätta 63 051 personer, varav ca 29 944 arbetar heltid. Antalet sysselsatta i nystartade företag har därigenom ökat med 3 procent jämfört med år 2001, och de heltidssysselsatta har ökat med 6 procent.

Enligt ITPS beräkningar för år 2001 är majoriteten av de nystartade företagen små. 58 procent av dem har en omsättning under 300 000 kr under det första verksamhetsåret. 12 procent av företagen har mer än en miljon i omsättning.

Av de nya företagen startades 20 procent av företagen som aktieföretag, 8 procent som handels- eller kommanditbolag och 72 procent som enskild näringsverksamhet.¹⁰

7.6.1 Överlevnadsgraden bland de nystartade företagen har minskat

Under 1990-talet har SCB, NUTEK eller ITPS undersökt hur många av de nystartade företagen som fortfarande är verksamma efter tre år. Av de företag som startade 1991 och 1992 var 61 respektive 64 procent fortfarande verksamma efter tre år. Den andelen har sedan minskat. Av de företag som startade 1998 var endast 55 procent verksamma år 2001. Totalt omsatte de överlevande företagen drygt 31,5 miljarder kronor år 2001, vilket motsvarar knappt 1,7 miljoner kronor per företag. Andelen företag med en omsättning över en miljon ökade från 14 procent 1998 till 27 procent år 2001. Samtidigt ökade antalet sysselsatta i de fortfarande verksamma företagen med omkring 40 procent och antalet heltidssysselsatta ökade med 54 procent.¹¹

¹⁰ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Nyföretagandet i Sverige 2001 och 2002, S2003:010

¹¹ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Uppföljning av 1998 års nystartade företag - tre år efter start, S2003:005

Tabellbilaga:

7.20 Tabell

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993, 1997-2001 Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993, 1997-2001

Företagsform Legal form	1993	1997	1998	1999	2000	2001
Enskild firma (<i>Individuals</i>)	164 911	445 552	458 046	445 729	451 296	459 869
Aktiebolag (<i>Limited companies</i>)	202 440	220 162	218 529	218 346	228 292	234 367
Handelsbolag (<i>Unlimited partnership</i>)	76 573	74 955	76 306	75 724	76 313	75 298
Ekonomiska föreningar (<i>Economic associations</i>)	14 553	15 536	16 267	16 691	17 319	17 812
Totalt (Total)	458 477	756 205	769 148	756 490	773 220	787 346

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet enskilda firmor mellan 1993 och 1997 beror på att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

Källa: Statistiska centralbyrån, Centrala företags- och arbetsställeregistret

7.21 Tabell

Statlig inkomstskatt för aktiebolag i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2001 Central government tax paid by limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2001

Statlig inkomstskatt Central government tax	Antal Number	Andel % Share %	Total skatt mnkr Tax, total sum MSEK	Andel % Share %
-100 tkr	118 063	76,96	2 907	5,82
100 tkr-1 mnkr	30 961	20,18	8 698	17,40
1 mnkr-10 mnkr	3 921	2,56	9 984	19,97
10 mnkr-100 mnkr	420	0,27	10 597	21,20
100 mnkr-	50	0,03	17 803	35,61
Totalt (Total)	153 415	100,00	49 989	100,00

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

